

Περίληψη: Η τέχνη κάθε εποχής συνδιαμορφώνεται τόσο μέσα από την επίδραση του άμεσου ιστορικού, πολιτικού και πολιτισμικού της περιβάλλοντος, όσο και μέσα από τις γενικότερες συλλήψεις και ιδέες που κυριαρχούν και ταυτίζονται με την κρατούσα κοσμοεικόνα. Η «επανάσταση» του μοντερνισμού στην τέχνη και οι ριζικές αλλαγές που επέφερε σε εκφραστικό και οντολογικό επίπεδο, σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις εξελίξεις στον επιστημονικό χώρο που από το 2ο μισό του 19ου αι. έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση νέων κοσμοαντιλήψεων, αλλά και στον καθημερινό τρόπο διαβίωσης του δυτικού ανθρώπου. Μια βασική επίδραση της επιστήμης που καθορίζει τη μοντέρνα τέχνη στο σύνολό της διαφαίνεται στην αλλαγή του τρόπου δουλειάς του καλλιτέχνη που σε μεγάλο βαθμό προσαρμόστηκε στον χαρακτήρα της δουλειάς του επιστήμονα: ο μοντέρνος καλλιτέχνης έπαψε να εκτελεί παραγγελίες για συγκεκριμένα θέματα και τεχνοτροπίες που ακολουθούσαν προϋπάρχουσες και παγιωμένες συμβάσεις, αλλά άρχισε να λειτουργεί αυτόνομα, διατυπώνοντας υποθέσεις που στη συνέχεια διερευνούσε πειραματικά μέσα από την εικαστική δημιουργία. Η βασική διαφορά μεταξύ επιστημονικής και (μοντέρνας) καλλιτεχνικής δραστηριότητας βρίσκεται στο γεγονός ότι, ενώ ο επιστήμονας αποβλέπει στην εξήγηση του κόσμου με σκοπό τόσο την αύξηση του πληροφοριακού μας δυναμικού όσο και την εύρεση της δι-υποκειμενικής αλήθειας, ο καλλιτέχνης στοχεύει τελικά στην επίτευξη αισθητικής εμπειρίας και στην ανανέωση παγιωμένων τρόπων σκέψης. Η τέχνη εξ' ορισμού δεν μπορεί να έχει γνωστικό χαρακτήρα: ακόμη και σε περιπτώσεις που οι ίδιοι οι καλλιτέχνες πρόβαλαν τη γνωστική αξία ως την κατεξοχήν αξία της δουλειάς τους απαξιώνοντας τον αισθητικό της ρόλο, τελικά ο αντίκτυπος της ήταν κατά βάση αισθητικός. Παραδοσιακά ο πειραματισμός στην τέχνη αφορούσε σε πρακτικά ζητήματα (χρώματα, τεχνοτροπίες, φως), ενώ στη μοντέρνα εποχή οι καλλιτέχνες συγκροτούν υποθέσεις που σχετίζονται περισσότερο με φιλοσοφικά και επιστημονικά θέματα. Στη συγκεκριμένη εργασία θα αναλυθούν τα κινήματα του «Γαλάζιου Καβαλάρη» στη Γερμανία, καθώς και του Κυβισμού και Ορφισμού στη Γαλλία, με σκοπό να φανούν οι επιδράσεις που δέχτηκαν οι μοντέρνοι καλλιτέχνες των αρχών του 20ου αι. από διακριτούς επιστημονικούς τομείς που έδιναν νέα διάσταση στην κοσμοεικόνα του δυτικού ανθρώπου. Σκοπός είναι να δειχτεί ότι για μια ολοκληρωμένη κατανόηση της μοντέρνας τέχνης είναι απαραίτητες οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις που την αναλύουν μέσα από την επίδραση της επιστήμης, αφού η δυναμική των επιστημονικών θεωριών υπήρξε καθοριστική στη συγκρότηση νέων αντιλήψεων για τον άνθρωπο και τον κόσμο επηρεάζοντας έμμεσα και την πορεία της τέχνης

